

Metodická informace 048/11/08

Zpracováno dle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty ve znění zákona č. 302/2008 Sb.

Novela zákona o dani z přidané hodnoty od 1.1.2009

Dne 19.8.2008 byla ve Sbírce zákonů ČR publikována novela zákona o dani z přidané hodnoty, která je účinná od 1.1.2009. Novela obsahuje mnoho významných změn v uplatňování DPH. Od 1.1.2009 je rovněž platný nový formulář přiznání k DPH.

I. Obrat po 1.1.2009

Obratem se pro účely tohoto zákona rozumí souhrn úplat bez daně, včetně dotace k ceně, které osobě povinné k dani náleží za uskutečněná plnění, kterými jsou dodání zboží, převod nemovitosti a poskytnutí služby, s místem plnění v tuzemsku, jde-li o úplaty za

- zdanitelné plnění,
- plnění osvobozené od daně s nárokem na odpočet daně, nebo
- plnění osvobozené od daně bez nároku na odpočet daně podle § 54 až 56, jestliže nejsou doplňkovou činností uskutečňovanou příležitostně.

Do obratu se nezahrnuje úplata z prodeje hmotného majetku a odpisovaného nehmotného majetku nebo pozemků, které jsou dlouhodobým hmotným majetkem, o kterých osoba povinná k dani účtuje nebo o kterých vede evidenci.

Komentář:

- Do obratu se nebude zahrnovat úplata za plnění s místem plnění mimo tuzemsko.
- Definice obratu je stejná i pro obce, příspěvkové organizace, do obratu obcí se budou započítávat i osvobozené nájmy.
- Do obratu se zahrnuje „hodnota plnění, která náleží osobě povinné k dani“ bez ohledu na způsob zaúčtování (např. neuhrazená pohledávka v daňové evidenci).
- Příklad: obec se stará o svůj les. V rámci lesního hospodářství les čistí, prodává dřevo, nakupuje sazenice a vysazuje nové stromky. Protože účtuje tržby z prodeje dřeva na příjmové účty, nepočítají se obci v roce 2008 tyto položky do obratu pro povinnou registraci. Od ledna 2009 je do obratu bude zahrnovat, a to bez ohledu na způsob účtování, stejně jako nájmy z obecních bytů.

Dle přechodných ustanovení se výše obratu pro účely registrace a zrušení plátce stanoví za období předcházejících 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců takto:

za kalendářní měsíce roku 2008 se obrat vypočte dle znění zákona platného v roce 2008 a připočte se obrat za kalendářní měsíce roku 2009 vypočtený dle znění zákona platného od 1.1.2009.

II. Finanční pronájem s následnou koupí

Smlouvy o finančním pronájmu s následnou koupí najaté věci se od 1.1.2009 pro účely DPH rozdělí na:

- **smlouvy s povinností nabýt najatý předmět**
Tyto smlouvy budou od 1.1.2009 považovány za dodání zboží. Dnem předání předmětu dochází k uskutečnění zdanitelného plnění z celé hodnoty předmětu. Splátkový kalendář již nebude sloužit jako daňový doklad.
Nabývání zdravotnických prostředků (podléhajících snížené 9% sazbě DPH) bude vhodnější pořizovat prostřednictvím smluv s **povinností nabýt najatý předmět**, aby zůstala zachována snížená sazba DPH.
- **smlouvy s oprávněním nabýt najatý předmět**
Smlouvy s oprávněním nabýt najatý předmět budou považovány za poskytnutí služby – pronájem. Nájemné je považováno za dílčí plnění. Postup uplatňování DPH bude u těchto typů smluv shodný s dnešním stavem.

Smlouvy o finančním pronájmu uzavřené do 31.12.2008 zůstávají z pohledu DPH beze změn, pokud dojde k uzavření smlouvy a předání předmětu nájmu do 31.12.2008.

III. Reklamní předměty, obchodní vzorky

Od 1.1.2009 je nově definován reklamní předmět takto: reklamní předmět je předmět, jehož cena nepřesahuje 500 Kč bez DPH a je poskytnut bez úplaty. Uvedení loga či jiné podmínky (nesměl podléhat spotřební dani) zákon o DPH od 1.1.2009 nepožaduje. Zákon o daních z příjmů však zůstává nezměněn a pro daňovou uznatelnost u daně z příjmů zůstávají podmínky uvedení loga či názvu poskytovatele zachovány.

IV. Přeučtování služeb (el. energie, tepla, chladu, přepravy)

Novela zákona o DPH zrušila veškerá ustanovení týkající se přeučtování služeb. Zároveň bylo zrušeno ustanovení, které za den uskutečnění plnění při přeučtování považovalo den zjištění přeučtované částky.

Příklad: Přeprava zboží se uskutečnila 29.1.2009. Část zboží byla pro smluvního partnera a tomuto se bude přefakturovat i část přepravy. I když plátce obdrží doklad na přepravu v únoru a teprve zjistí výši přepravních nákladů, je povinen přefakturovat tyto náklady s datem uskutečnění zdanitelného plnění ke dni 29.1.2009.

V průběhu měsíce listopadu by mělo ministerstvo financí vydat metodický pokyn k využití nového ustanovení §36 odst. 11 zákona o DPH, který zní: „Do základu daně se nezahrnuje částka, kterou plátce obdržel od jiné osoby na úhradu částky vynaložené jménem a na účet této jiné osoby. Podmínkou je, že přijatá částka nepřevyšuje uhrazené částky za jinou osobu a plátce si u plnění uhrazeného za jinou osobu neuplatní nárok na odpočet daně.“

Podmínkou pro využití tohoto ustanovení má být účtování přes zúčtovací vztahy třídy 3, tj. mimo náklady a výnosy (nebo mimo daňové výdaje a daňové příjmy při vedení daňové evidence).

V. Uskutečnění zdanitelného plnění a povinnost přiznat daň

Novela zrušila ustanovení, které umožňovalo neodvádět DPH při přijetí zálohy na služby spojené s nájmem.

Od 1.1.2009 budou pronajímatelé vedoucí účetnictví odvádět daň i z těchto přijatých plateb (záloh, např. za energie). Plátcí DPH, kteří vedou daňovou evidenci nadále neodvádějí DPH při přijetí platby.

Nově je definován den uskutečnění plnění při převodu nemovitosti. Od 1.1.2009 se při převodu nemovitosti zdanitelné plnění považuje za uskutečněné dnem předání nemovitosti nabyvateli do užívání, nejpozději však dnem doručení listiny, ve které je uvedeno datum právních účinků vkladu do katastru nemovitostí či dnem zápisu změny vlastnického práva.

VI. Základ daně

Novela zákona o DPH **ruší tzv. cenu obvyklou** při stanovení základu daně např. při bezúplatném plnění. Základem daně bude u zboží pořizovací cena, u služeb bude základem daně výše celkových nákladů.

Příklady: 1. Firma daruje škole počítač, ze kterého si uplatnila nárok na odpočet daně. Při darování počítače po 1.1.2009 firma odvede DPH z pořizovací ceny počítače (dosud odváděla z ceny obvyklé).

2. Firma umožňuje zaměstnanci používat i k soukromým účelům bezplatně firemní vozidlo. Od 1.1.2009 bude firma v každém zdaňovacím období sledovat vynaložené celkové náklady na toto vozidlo a tyto náklady budou rozděleny poměrem dle ujetých kilometrů na služební a soukromé. Hodnota odpovídající soukromým nákladům bude základem daně. Bude-li se jednat o vozidlo N1 (s odpočtem DPH, pak součástí nákladů budou i účetní odpisy automobilu).

VII. Shrnutí

- Od 1.1.2009 je nově definován obrat - významné změny pro obce a poplatníky s daňovou evidencí.
- Leasingové smlouvy uzavřené a předané po 1.1.2009 budou mít dva způsoby uplatňování DPH.
- Nová definice reklamních předmětů. O možnosti využití láhve alkoholu jako reklamního předmětu Vás budeme informovat. Zatím je o nároku na odpočet DPH rozpor (jedno ustanovení zákona odpočet umožňuje, jiné to zakazuje).
- Změny u přeučtování služeb, přijatých plateb na služby související s nájmem, při stanovování základu daně.

Nejbližší daňové povinnosti

25.11. Přiznání a platba DPH za 10/2008

1.12. Daň z nemovitostí – 2. splátka pro poplatníky s daní nad 5000 Kč i pro zemědělce

15.12. Daň z příjmů – odvod čtvrtletní resp. pololetní zálohy, silniční daň – záloha za 10,11/2008

V Šenově u Nového Jičína, dne 19.11.2008

Zpracovaly: Ing. Mičulková Marta, Bc. Pavla Kotalová

Ing. Marta Mičulková, v.r.

Výtisk je určen pouze pro adresáta.

Děkujeme, že tyto metodické informace nekopírujete a veřejně nešíříte.
Máte-li zájem o více výtisků, kontaktujte nás, rádi Vám potřebný počet dodáme. ©